

Interpelacja nr 37330

do prezesa Rady Ministrów

w sprawie podjęcia działań dotyczących ochrony polskich wynalazków istotnych dla rozwoju gospodarczego Polski

Zgłaszający: Andrzej Szewiński, Piotr Adamowicz, Romuald Ajchler, Tomasz Aniśko, Urszula Augustyn, Władysław Teofil Bartoszewski, Jerzy Borowczak, Piotr Borys, Borys Budka, Małgorzata Chmiel, Janusz Cichoń, Adam Cyrański, Jacek Czerniak, Zofia Czernow, Barbara Dolniak, Waldy Dzikowski, Monika Falej, Magdalena Filiks, Joanna Frydrych, Krzysztof Gadowski, Aleksandra Gajewska, Kinga Gajewska, Elżbieta Gelert, Hanna Gill-Piątek, Tomasz Głogowski, Marta Golbik, Cezary Grabarczyk, Krzysztof Grabczuk, Michał Gramatyka, Rafał Grupiński, Riad Haidar, Agnieszka Hanajczyk, Jerzy Hardie-Douglas, Marek Hok, Klaudia Jachira, Maria Małgorzata Janyska, Michał Jaros, Joanna Jaśkowiak, Dariusz Joński, Mieczysław Kasprzak, Marcin Kierwiński, Joanna Kluzik-Rostkowska, Ewa Kołodziej, Przemysław Koperski, Maciej Kopiec, Tomasz Kostuś, Katarzyna Kotula, Iwona Maria Kozłowska, Michał Krawczyk, Katarzyna Kretkowska, Robert Kropiwnicki, Wojciech Król, Paweł Krutul, Marek Krząkała, Henryka Krzywonos-Strycharska, Anita Kucharska-Dziedzic, Marcin Kulasek, Dariusz Kurzawa, Robert Kwiatkowski, Gabriela Lenartowicz, Katarzyna Lubnauer, Artur Łacki, Magdalena Łośko, Jagna Marczułajtis-Walczak, Rajmund Miller, Aleksander Miszalski, Izabela Katarzyna Mrzygłocka, Grzegorz Napieralski, Sławomir Neumann, Dorota Niedziela, Małgorzata Niemczyk, Sławomir Nitras, Barbara Nowacka, Tomasz Piotr Nowak, Wanda Nowicka, Mirosława Nykiel, Robert Obaz, Marzena Okła-Drewnowicz, Tomasz Olichwer, Paweł Olszewski, Katarzyna Osos, Paweł Papke, Karolina Pawliczak, Małgorzata Pepek, Krzysztof Piątkowski, Sławomir Jan Piechota, Kazimierz Plocke, Agnieszka Pomaska, Paweł Poncyłjusz, Małgorzata Prokop-Paczkowska, Jacek Protas, Jacek Protasiewicz, Ireneusz Raś, Monika Rosa, Grzegorz Rusiecki, Jakub Rutnicki, Marek Rząsa, Wojciech Saługa, Grzegorz Schetyna, Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska, Joanna Senyszyn, Krystyna Sibińska, Tomasz Siemoniak, Bartłomiej Sienkiewicz, Krystyna Skowrońska, Waldemar Sługocki, Bogusław Sonik, Marek Sowa, Anita Sowińska, Franciszek Sterczewski, Mirosław Suchoń, Michał Szczerba, Adam Szłapka, Jan Szopiński, Krystyna Szumilas, Iwona Śledzińska-Katarasińska, Tadeusz Tomaszewski, Małgorzata Tracz, Robert Tyszkiewicz, Katarzyna Ueberhan, Jarosław Urbaniak, Jarosław Wałęsa, Marta Wcisło, Monika Wielichowska, Mariusz Witczak, Anna Wojciechowska, Paweł Zalewski, Witold Zembaczyński, Piotr Benedykt Zientarski, Tomasz Zimoch

Data wpływu: 11-11-2022

Szanowny Panie Premierze!

W interpelacji nr 35345 grupa 92 posłów przedstawiła pytania skierowane do Pana Ministra Rozwoju i Technologii, sygnalizując potrzebę zaangażowania się instytucji państwowych w obronę polskich wynalazków przed zawłaszczaniem ich przez globalne koncerny, w tym przed przejęciem przez koncern informatyczny Microsoft Corporation przełomowego osiągnięcia wybitnego polskiego naukowca z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, którym jest dr Jarosław Duda. Informacje na temat ww. wynalazku można odnaleźć pod ogólnie dostępnymi adresami: Animacja UJ:

PL: [Polski wynalazek z UJ rewolucjonizuje wirtualny świat - YouTube](#)

EN: <https://www.youtube.com/watch?v=uXtmN9fE01k>

W naszym wystąpieniu poprosiliśmy o odpowiedź na trzy proste pytania:

1. Czy Pan Minister może zainicjować aktywność prezesa Urzędu Patentowego RP w sprawie zapewnienia Uniwersytetowi Jagiellońskiemu w Krakowie niezbędnego merytorycznego i prawnego wsparcia w sprawie złożenia wniosku o unieważnienie patentu US11234023B Microsoft Corporation uzyskanego na ww. polskie rozwiązanie?
2. Czy w ramach budżetu na 2023 r. możliwe będzie wyodrębnienie środków i przygotowanie rozwiązań finansowych, które umożliwią zabezpieczanie polskich wynalazców przed praktykami monopolistycznymi koncernów?
3. Czy Pan Minister może wpłynąć na prezesa Urzędu Patentowego RP, aby delegowano z grona kwalifikowanych profesjonalnych kadr eksperckich urzędu odpowiednich specjalistów, którzy udzielą merytorycznej pomocy w sprawie unieważnienia patentu US11234023B?

Ww. interpelacja zaadresowana została do Pana Ministra. Nie wiemy jednak, kto przygotował nadesłaną odpowiedź, gdyż podano w niej: „(...) Urząd Patentowy RP uprzejmie wyjaśnia, co następuje. (...)”. W sprawie interpelacji nr 35345 przyjęta zatem została formuła, której nie zna art. 193 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz.

723). Na pytania skierowane do Pana Ministra Rozwoju i Technologii odpowiedziała odrębna instytucja na listowniku ministerstwa. Tymczasem istotne było w tej sprawie stanowisko zajmowane przez Pana Ministra, tym bardziej że wyjaśnienia urzędu zawierają mylące stwierdzenia nie tylko niezwiązane z postawionymi w interpelacji pytaniami, ale też opisujące w istocie nierealizowanie przez Urząd Patentowy RP istotnych zadań ujawnianych w deklaracjach, które mijają się z obowiązującym prawem: „Pragnę zapewnić, że Urząd Patentowy RP realizuje zadania w oparciu o przepisy prawa polskiego i międzynarodowego i na bieżąco udziela w ramach swoich kompetencji informacji, o które występują zarówno wynalazcy i twórcy, jak i przedsiębiorcy lub przedstawiciele świata nauki.” - co wyjaśniono na przedostatniej stronie odpowiedzi.

Obserwujemy zatem niebezpieczne praktyki urzędu, polegające na redukowaniu przez urząd własnych kompetencji i obowiązków, co prowadzi do nierealizowania zadań nakazanych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 8 poz. 59, z późn. zm.), w tym określonych w § 2 ust. 2 pkt 15, w którym stwierdza się, że do szczegółowego zakresu działania Urzędu Patentowego RP należy m.in. „organizowanie i prowadzenie działalności wspierającej badania naukowe i prace rozwojowe w zakresie ochrony własności przemysłowej”.

W niniejszej sprawie właśnie takie działania winny zostać podjęte, lecz nie zostały.

Uważamy, że Pan Minister Rozwoju i Technologii zawierzył wyjaśnieniom przedkładanym resortowi przez Urząd Patentowy RP, uznał je za wiarygodne oraz poprzestał na złożeniu ich na ręce Pani Marszałek Sejmu. Urząd Patentowy RP nie dopełnia ciężących na nim obowiązków, lecz wierzymy, że w wyniku niniejszej interpelacji Pan Premier dostrzeże nie tylko nieprzedłożenie dotąd rzetelnej i wyczerpującej odpowiedzi w tej sprawie, ale uzna potrzebę i konieczność opracowania przez resort prawnych uregulowań i modelu zabezpieczeń, chroniących w przyszłości polskie wynalazki przed ich zawłaszczaniem.

Odpowiedź ministerstwa na interpelację nr 35345 wskazuje, że nie została ona potraktowana z taką powagą, na jaką zasługuje poruszony w niej problem. Nie tylko nie zaproponowano w niej merytorycznego rozwiązania, ale także przedstawiono stwierdzenia zawierające istotne błędy dotyczące faktów, które łatwo zweryfikować w oparciu o powszechnie dostępne źródła.

Po pierwsze, treść odpowiedzi nieoczekiwanie polemizuje ze stwierdzeniami, których nie zawierała interpelacja nr 35345. Na przykład poinformowano w niej o tym, że nie przyrasta liczba patentów udzielonych przez Urząd Patentowy RP podmiotom zagranicznym na rozwiązania informatyczne: „nie sposób zgodzić się z podnoszonym w piśmie twierdzeniem, że w Polsce można obserwować obecnie drastyczny wzrost tego zjawiska” - tymczasem interpelacja nr 35345 nie porusza tego tematu, ponieważ nie miały on żadnego związku z postawionymi w niej pytaniami, które dotyczą głównie amerykańskiego patentu US11234023B.

Po drugie, w odpowiedzi resortu przytoczono niezwiązane z tematem statystyki Urzędu Patentowego RP z lat 2018-2022 zestawienie na wielostronicowej, liczącej kilkaset pozycji liście patentów (opracowanej w sposób mało czytelny z pewnością także dla jej autorów), przedstawionej najprawdopodobniej w oparciu o bazy danych Urzędu Patentowego RP, które od kilku lat są niekompletne i pozbawione precyzji. Lista ta nadesłana została także w bliżej nieokreślonym celu, a już pobieżna analiza pięciu pierwszych pozycji pozwoliła ustalić, że wskazane na niej wynalazki dotyczą innych dziedzin techniki niż rozwiązanie stanowiące przedmiot interpelacji.

Po trzecie, w odpowiedzi przypomniano również, że dr J. Duda osobiście rozmawiał z Panią Edytą Demby-Siwiek, prezes UP RP, która poinformowała, że nie ma ona wpływu na postępowanie w USA, a także, że pracownicy urzędu nie są biegli w amerykańskich procedurach, ale przecież przez pełnomocnika może sam wystąpić tam z wnioskiem o unieważnienie.

Stanowisko prezes UP RP nie uwzględnia faktu, że istotniejsze zgłoszenia patentowe od początku są rozpatrywane (także w Polsce) zgodnie z międzynarodowymi procedurami PCT (The Patent Cooperation Treaty - Układu o Współpracy Patentowej) ujednolicającymi postępowania na całym świecie. Tymczasem Polska jest od kilkadziesiąt lat sygnatariuszem PCT i merytoryczni pracownicy UP RP wykonują w ramach PCT różne etapowe zadania, znają i stosują na co dzień kryteria ocen, jakim ma być poddany wątpliwy amerykański patent w ramach wniosku o jego unieważnienie.

Po czwarte, warto podkreślić, że sugestia, aby dr J. Duda z pensji adiunkta zatrudnił i opłacił wysokie koszty amerykańskiego pełnomocnika, jest wręcz niestosowna, zwłaszcza że naruszanie praw do opisywanego polskiego wynalazku nie stanowi prywatnego problemu Pana Doktora. Tymczasem w odpowiedzi na interpelację przeczytać możemy:

„(...) w odniesieniu do wskazanego w piśmie patentu US11234023B Pan dr Duda taką pomoc już otrzymał. (...) Urząd Patentowy RP poinformował także, iż zasadne jest skorzystanie z usług profesjonalnego pełnomocnika”.

Po piąte, merytoryczni pracownicy Urzędu Patentowego RP są znani z tego, że - wbrew zaleceniom kierownictwa - rzetelnie przestrzegają obecnego w prawie międzynarodowym zakazu udzielania patentów na programy komputerowe.

Po szóste, wyraźnie podkreślamy, że nie oczekujemy, by Urząd Patentowy RP pełnił rolę profesjonalnego pełnomocnika przed USPTO (United States Patent and Trademark Office - Urzędem Patentów i Znaków Towarowych Stanów Zjednoczonych), lecz aby udzielił merytorycznego wsparcia wybitnemu polskiemu naukowcowi.

Po siódme, odpowiedź na interpelację nr 35345 zawiera obszerne informacje na temat pracy Urzędu Patentowego RP o wątpliwej wartości poznawczej i w żaden sposób nie przybliżyła ona do rozwiązania przedstawionego problemu o doniosłym znaczeniu społecznym i gospodarczym. Na przykład stwierdza się w niej: „Wskazane w piśmie rozwiązanie bazujące na osiągnięciach dr. Jarosława Dudy z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie nie było przedmiotem zgłoszenia w Urzędzie Patentowym RP”.

Po ósme, użytkownicy urządzeń elektronicznych na całym świecie (Microsoft Corporation, Google) korzystają obecnie z dobrodziejstwa zapisu danych oraz przesyłają i archiwizują informacje zapisane metodami z Polski, co mogłoby być wykorzystane dla promocji polskiej myśli technicznej i nauki, pokazania naszej pozycji w świecie technologii cyfrowych, zainteresowania inwestorów.

W zaistniałej sytuacji prosimy o interwencję Pana Premiera oraz odpowiedź na następujące pytania:

1. Skoro Uniwersytet Jagielloński blokowany uwarunkowaniami finansowymi i prawnymi najwyraźniej nie uważa, że powinien podjąć energiczne działania, by opracowana przez dr. J. Dudę metoda kompresji danych nie została zawłaszczona przez wielki światowy koncern - czy Pan Premier, jako gestor, do kompetencji którego należy troska o właściwe wykorzystanie wszelkich osiągnięć i dóbr własności intelektualnej tworzonych przez Polaków - nie mógłby zalecić podległemu Urzędowi Patentowemu RP przygotowanie i przedstawienie koncepcji działań, jakie państwo polskie mogłoby podjąć w niniejszej sprawie (i podobnych do niej)?

Przypadek metody kompresji danych ANS, którą opracował dr J. Duda, jest szczególnie drastyczny, lecz niejedyny. Wielkie przedsiębiorstwa poprzez uzyskiwanie praw wyłącznych (udzielanych przez wiodące urzędy patentowe świata) przygotowują się do różnych możliwości zawłaszczania osiągnięć naukowców, blokowania niezależnych badań i kreatywności małych i średnich przedsiębiorstw w całym świecie. W takich sytuacjach polskim instytucjom naukowym oraz małym, lecz innowacyjnym przedsiębiorstwom potrzebna jest systemowa możliwość uzyskiwania od państwa merytorycznego i finansowego wsparcia dla unieważniania patentów na tak zawłaszczane wynalazki - stąd, Panie Premierze, nasze dalsze pytania i prośba o zajęcie konstruktywnego stanowiska.

2. Czy przyszłoroczny budżet mógłby zawierać pozycję obejmującą fundusz celowy (względnie czy możliwe jest ewentualne wykorzystanie na ten cel środków z rezerwy budżetowej na 2023 r.), bądź czy dostępne są inne formy wsparcia finansowego, które służyć będą wspieraniu polskich naukowców, przedsiębiorców i twórców w działaniach mających na celu ochronę ich dorobku, także w zakresie działań zmierzających do unieważniania patentów udzielanych - z nadużyciem prawa - wielkim, światowym koncernom?

3. Czy Pan Premier, jako prezes Rady Ministrów, może udzielić odpowiedzi na pytanie, z jakich powodów pani Edyta Demby-Siwiek, prezes Urzędu Patentowego, oraz pan Waldemar Buda, minister rozwoju i technologii, nie mogli podjąć działań zmierzających do efektywnej i skutecznej obrony ważnych osiągnięć polskich naukowców nie tylko przed zawłaszczaniem ich dorobku przez obce koncerny, ale nawet nie podjęli się udzielenia pomocy po zgłoszonym fakcie zagarnięcia tak wybitnego polskiego wynalazku, dotyczącego nadzwyczaj cennej metody, którą opracował dr Jarosław Duda - jeżeli istnieje możliwość wystąpienia o unieważnienie patentu?

Z wyrazami szacunku